

Szobrászat

Khephrén szobra (Kr. e. 2540–2505), diorit, 168 cm, Kairó, Egyiptomi Múzeum

Hogyan készült Khephrén fáraó szobra?

Először szögletes formájúra faragták a kőtömböt. Az oldalalapkra négyzetehálót szerkesztettek, majd felrajolták a szobor nézeteit. Ezután minden oldalról fokozatosan lefaragták a felesleget. A vésés után lecsiszolták. Felületére még hieroglifákat véstek.

A sírokban és a templomokban talált nagyszámú szobor bizonyítja, hogy **az ábrázolások a halottkultuszt szolgálták**. A szobor rendeltetése az volt, hogy magába fogadja az elhunyt lelkét, a „ká”-t, és ezzel földi élete a szoborban tovább folytatódjon. Fontosnak tartották, hogy a személy neve is rajta legyen, hiszen csak azzal együtt rendelkezett varázserővel. A szobrot nem a hasonlóság, hanem a felirat alapján azonosították az ábrázolt személlyel.

Az egyiptomi szobrok közös jellemzői:

- **szimmetrikus** kompozíció (egy függőleges tengellyel két, csaknem teljesen egyenlő részre oszthatók),
- **előlnézetre komponált (frontális) szobrok:** merev, egyenes, nyugodt testtartás, előretekinő, mozdulatlan arc.

A szobrok az ábrázolás két alaptípusába tartoznak:

- Az egyik a szigorúan derékszögben, egyenes derékkal, összehúzott lábbal és szorosan a testhez simuló karokkal **ülő figura**. A két kéz a térden pihen vagy összekulcsolódik a mellén. Nincs üres tér a végtagok és a törzs között. Az uralkodókat általában mezítelen felsőtesttel, ágyékkötőben, fejükön Alsó- és Felső-Egyiptom koronájával vagy csíkos kendővel ábrázolják.
- A másik típus a **bal lábbal előrelépő**, méltóságteljes, egyenes tartású, nyugalmat árasztó szobor. A két kar általában szorosan a törzshöz simul, a kéz ökölbe szorul.

Írnok szobra (Kai kancellár, Kr. e. 2500 körül), festett mészkő, 53,5 cm, Párizs, Louvre

Az írnök jellegzetes testhelyzete a törökülés volt munka közben. Mindig földön ülő pózban ábrázolták úgy, hogy egyik kezével a papirusztekercset vagy a fatáblát fogja, a másikban pedig az íróeszközt (ecsetet vagy nádtollat) tartja. Tartása mindig egyenes. A szobor kompozíciója szimmetrikus, frontális. A befoglaló formája gúla. Általánosan elterjedt, hogy a kifaragott szobrot gipszréteggel fedték be, majd erre festették fel az ábrázolás hagyományainak megfelelő színeket.

Készíts kompozíciós rajzot a szoborról! Vázold fel, hogyan tölti ki a gúla alakú befoglaló formát az írnök alakja!

